

Deres ref.:

Vår ref: HSAK202400419

Dato: 19-03-2024

Høringsuttalelse – forslag til forskriftsendringer om fravær i forskrift til opplæringsloven og forskrift til privatskoleloven

Legeforeningen viser til høringsnotat fra Utdanningsdirektoratet publisert 9. januar 2024 med forslag til forskriftsendringer om fravær i forskrift til opplæringsloven og forskrift til privatskoleloven. Direktoratet har utarbeidet to alternative forslag til regulering. Begge alternativer innebærer at kravet om legeerklæring ved fravær som skyldes helsegrunner erstattes med egenmelding.

Legeforeningen støtter direktoratets vurdering av at dokumentasjon av fravær av helsegrunner ikke bør skrives ut av leger eller annet helsepersonell, og at det er mest hensiktsmessig med en egenmeldingsordning.

Helt siden utdanningsmyndighetene i 2015 foreslo å innføre en fraværsgrense i videregående skole, har Legeforeningen vært kritisk til at fravær som skyldes helsemessige årsaker må dokumenteres med legeerklæring for å regnes som gyldig fravær. I takt med økte kapasitetsutfordringer i fastlegetjenesten har det blitt stadig mer prekært å fjerne oppgaver med liten eller ingen medisinsk faglig begrunnelse fra fastlegene. Det er også gjennomført flere utredninger knyttet til ulike attester og erklæringer som fastlegen utsteder, med intensjon om å avlaste fastlegene for unødig administrativt arbeid.

I tillegg til at det er uhensiktsmessig å bruke ressurser i en hardt presset fastlegetjeneste til å utstede attester til elever som ikke har behov for helsehjelp, viser vi til at Helsedirektoratet har påpekt flere andre uheldige sider ved ordningen, som for eksempel at den har ført til økt medisinbruk hos en gruppe som i all hovedsak er friske. Helsedirektoratet har også i en uttalelse til Helse- og omsorgsdepartementet vist til at legene i mange tilfeller mangler observasjonsgrunnlag for sykdom, og at erklæringer skrives på bakgrunn av elevens opplysninger om at vedkommende er eller har vært syk. Attestene som skrives ut er i mange tilfeller i strid med kravene som stilles til helsepersonell og kravene til attest etter helselovgivningen. Dette er i seg selv uheldig, men har blitt en pragmatisk løsning på en uhensiktsmessig regulering.

Vi vurderer det som et godt pedagogisk grep at elevene ansvarliggjøres og forberedes på arbeidslivet gjennom en egenmeldingsordning.

Legeforeningen støtter forslaget om at elever som har kroniske sykdommer eller funksjonshemming skal ha mulighet til å legge frem dokumentasjon i form av legeerklæring. Dette er elever som sannsynligvis allerede har jevnlig kontakt med enten

primærhelsetjenesten eller spesialisthelsetjenesten, og det er da mulig å skrive legeerklæring i sammenheng med annen oppfølging.

Vi er enig i Udirs vurdering av at det ikke er motstrid mellom at elevene er helserettslig myndige når de er 16 år, og forslaget om at det er foreldrene som skal sende egenmelding dersom elevene er under 18 år. Dette forutsetter, som Udir har lagt til grunn, at ordningen ikke krever at elevene må oppgi konkrete helseopplysninger til sine foreldre for at de skal sende egenmeldingen.

Legeforeningen har ikke synspunkter på hvilket av de de alternative reguleringene som er å foretrekke. Vi er først og fremst opptatt av at helsepersonell ikke skal bruke ressurser på å dokumentere fravær for elever som ikke har behov for helsehjelp. Vi forventer at Kunnskapsdepartementet følger opp anbefalingen fra både Utdanningsdirektoratet og Helsedirektoratet, og fjerner kravet om legeerklæring ved fravær i videregående skole så snart som mulig.

Med hilsen
Den norske legeforening

Siri Skumlien
generalsekretær

Lars Duvaland
avdelingsdirektør/advokat

Monica Auberg
spesialrådgiver